

Op 27 oktober 2009 vond in de Burgerzaal van het Stadhuis het debat **Straten aan het Woord** plaats. Dit debat vond plaats in de reeks van dertien Rotterdamse Dialogen 2009. Het debat zelf was de afronding van het project straatdialogen. Afronding, niet afsluiting.

Straten aan het woord

Twee ronden

De 117 straatdialogen -zoals ze vanaf najaar 2008 tot aan de zomer van 2009 hebben plaatsgevonden- zijn te beschouwen als een grootschalige proefneming en het slotdebat als de openbare evaluatie daarvan. Hoe waren de straatdialogen bevallen? Vonden de deelnemers het nuttig? Daarover ging het eerste deel van de avond. Het tweede deel betrof de eigenlijke reden om zulke gesprekken te voeren: nabuurschap. Want wat in al die dialogen op het spel staat is de vraag hoe straatbewoners, buren, met elkaar omgaan – en om willen gaan. Hoe 'close' willen ze met elkaar omgaan, waar waken ze voor? Als er kinderen in de straat zijn, wie mag er dan over ze moederen? Hangen er jongeren rond, wie bekommert zich om hen?

Dit verslag

Dit is het verslag van het slotdebat. Het verslag wordt aangevuld met twee commentaren op de bijeenkomst, een voorbeeld van een straatdialogoog en enkele cijfers en feiten over de straatdialogen.

Gemeente Rotterdam

Rotterdamse Dialogen 2009

Straten aan het woord

Straten aan het woord

**"Normaal zijn we veel spontaner, hoor!" Enkele deelnemers aan het slotdebat van de straatdialo-
gen op 27 oktober 2009 zijn zichtbaar onder de indruk. Niet alleen van de imponerende Burgerzaal
in het Rotterdamse stadhuis, maar ook van het grote publiek, waaronder speciale gasten als
minister Guusje ter Horst en wethouder Rik Grashoff. Met 'normaal' bedoelen ze een meer infor-
mele bijeenkomst in hun eigen straat of buurt. Toch zijn er ook in de Burgerzaal bewoners die als
overtuigende debaters achter de microfoon staan.**

Met het slotdebat worden de 117 Rotterdamse straatdialogen die dit jaar hebben plaatsgevonden, stijlvol afgesloten. Er zijn ongeveer zestig inwoners aanwezig uit zes Rotterdamse deelgemeenten: Charlois, Delfshaven, Feijenoord, Hoogvliet, Noord en IJsselmonde. Zij zitten midden in de zaal aan feestelijk gedekte tafels. De rest van het gezelschap zit er in een ring omheen. Voor de verandering mogen politici, bestuurders en professionals niet hun mening geven. Zij zijn er om te luisteren naar de bewoners, vragen te stellen en inspiratie op te doen.

Hoe spreek je Charlois uit?

Tussen de gangen van het diner door wordt er gedebatteerd aan de hand van stellingen. De gespreksleiders zijn: Rocky Tuhuteru, bekend radio- en tv-presentator, en Wilma Gillis-Burleson, bestuurder en in 1997 zwarte zakenvrouw van het jaar. De gespreksleiders zorgen voor een prettige sfeer en stellen

de deelnemers zoveel mogelijk op hun gemak. Dat ze geen van beiden weten hoe je 'Charlois' uit moet spreken, leidt tot enige hilariteit. Maar het wordt ze onmiddellijk vergeven. Guusje ter Horst oogst even later des te meer applaus, als ze de naam van de deelgemeente wel goed uitspreekt.

Op z'n Rotterdams

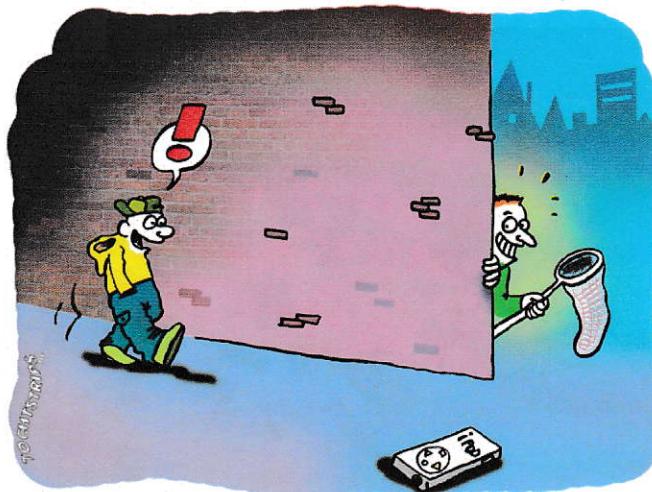
Wethouder Grashoff van Participatie en Cultuur heet iedereen welkom. Hij is er trots op dat het woord Opzoomeren, afkomstig van de Rotterdamse Opzoomerstraat waar het allemaal begon, zelfs de dikke Van Dale heeft gehaald. "Rotterdam is de stad met het meest fijnmazige netwerk van bewonersinitiatieven op straatniveau," aldus de wethouder. "Rotterdam is ook een veelkleurige stad met 170 nationaliteiten. Begrip is niet altijd vanzelfsprekend. Een goed gesprek is belangrijk. Dat kan beleefd en aardig en soms iets minder beleefd en aardig. Op z'n Rotterdams."

Handvest burgerschap

Daarna stapt minister Ter Horst van Binnenlandse Zaken het podium op. De minister heeft die middag in Charlois ervaring opgedaan met Rotterdammers in dialoog. Er wordt een filmpje getoond van die gelegenheid. De minister spreekt haar waardering uit voor mensen die zich inzetten voor hun straat. "Ik heb veel bewondering voor mensen als u die niet alleen klagen en om de problemen heen lopen, maar die aanpakken. Ik vind het belangrijk dat mensen elkaar groeten en leren kennen en elkaar niet de rug toekeren als er conflicten zijn." In het kabinetssakkoord is de regering overeengekomen dat er een handvest verantwoord burgernschap moet komen. Ter Horst vertaalt verantwoord burgernschap als volgt: "Met elkaar bespreken wat je van elkaar verwacht. Bijvoorbeeld als het gaat over hondenpoep. Wat vinden we acceptabel en welke verantwoordelijkheid nemen we?"

HOE KRIJG JE JONGEREN BIJ STRAATDIALOGEN?

De minister wil van het handvest geen boekje maken, maar een kalender met een motto voor elke week. "We willen in heel Nederland gesprekken organiseren, zoals hier vanavond. De motto's moeten uit die gesprekken voortkomen. De kalender wordt gedrukt in één miljoen exemplaren." Overigens gelooft de minister er niet in dat je voor heel Nederland op kunt schrijven wat verantwoord burgerschap is. De situatie verschilt per straat. Zij heeft vertrouwen in de dialoog.

Harm de Oude, opbouwwerker Kralingen Crooswijk:

Voor mij ging vanavond vooral over het vieren van succes. De minister komt met ze praten en daar groeien bewoners van. Zij zijn de basis van de straat en je moet ze de waardering geven die ze verdienen. Vanavond is er voor de verandering eens echt naar ze geluisterd.

Stemmen verloopt perfect

Na het hoofdgerecht is het tijd voor de stellingen die in twee rondes aan de orde komen. Een panel van bewoners gaat in debat. Afwisselend komen voor- en tegenstanders van de stelling aan het woord, waarna er gestemd wordt. Iedereen heeft een stemkastje voor zich op tafel liggen. Technisch verloopt het allemaal perfect. Steeds verschijnt de uitslag na enkele seconden op grote schermen die op diverse plaatsen in de Burgerzaal zijn opgesteld.

Eerste ronde over de straatdialoog

De eerste ronde gaat over het nut van straatdialogen, aan de hand van drie stellingen. De ronde wordt ingeleid met een filmpje waarin getoond wordt wat een straatdialogoog is. Het filmpje begint met twee bewoners die enthousiast zijn voor een straatdialogoog en die vervolgens - "Hebbie effe" - van deur tot deur gaan om mensen uit te nodigen. Het ideale aantal deelnemers aan zo'n dialoog is twaalf.

Zij gaan één tot anderhalf uur met elkaar in gesprek. In het filmpje gaat de dialoog over kinderen die lawaai maken en te laat op straat spelen. Doel is elkaar te leren kennen, te luisteren naar elkaar en niet te discussiëren, overeenkomsten en verschillen vast te stellen en zo mogelijk afspraken te maken. In het filmpje spreken de deelnemers uiteindelijk af, dat de kinderen tot 10 uur 's avonds op straat mogen spelen en dat ze elkaar daarop aan mogen spreken. "De waarde van de straatdialoog is dat mensen zich uitspreken. Soms voor de eerste keer. Daardoor ontstaat begrip," zegt Carlos Gonçalves, dagelijks bestuurder in Delfshaven, in het filmpje.

Stelling over jongeren

De eerste stelling luidt: **Bij elke dialoog moeten jongeren aan tafel.**

Het panel bestaat uit twee voor- en twee tegenstanders. Dezen geven niet hun eigen mening, maar voeren aan wat voor respectievelijk tegen de stelling pleit. De voorstanders zijn Ria Vliegenthart en Lisette Halve. De tegenstanders zijn Mia Curiel en Martha Addens. Lisette stelt dat sommige jongeren problemen veroorzaken, maar dat je best met ze in gesprek kunt gaan. Je moet wel naar ze toe. Desnoods zet je de dialoogtafel op straat. Bekijk wat hun problemen zijn en doe daar dan wat aan.

Martha vindt dat het te moeilijk is om jongeren aan tafel te krijgen. Jongeren zijn niet geïnteresseerd, zitten voornamelijk onderuit en zijn met hun mobiel in de weer. Jongeren hebben alleen maar praatjes en geen respect voor anderen.

Volgens Ria kun je de interesse van jongeren best wekken. Je moet ze alleen niet met een briefje benaderen, maar via mensen die al contact met ze hebben, zoals jongerenwerkers. Respect krijg je door de manier waarop je ze benadert en door de spelregels van de dialoog goed uit te leggen.

Mia gaat er tegenin. Jongeren moeten maar apart aan tafel. Ze hebben immers een andere instelling dan volwassenen en ook nog hun eigen taal, de straattaal. Wel vindt ze dat je jongeren respectvol moet benaderen, bijvoorbeeld door ze te groeten. Zo creëer je respect.

De zaal reageert

De deelnemers in de zaal krijgen de gelegenheid te reageren. Een bewoner uit Noord heeft bezwaar tegen het woordje 'moeten'. Dat maakt het gedwongen en zo schiet het niet op. Een vrouw uit Hoogvliet stelt dat je bij de ouders moet beginnen en dat je jongeren best aan kunt spreken als ze een blikje op straat gooien. Een vrouw uit IJsselmonde zegt dat volwassenen anders tegen jongeren aan moeten kijken: "Ze pakken niet allemaal je tas af." Iemand anders stelt dat de ene

Bij elke dialoog moeten jongeren aan tafel

uitslag	Eerste ronde					
Eens	66,4%	<i>Uitgesplitst:</i>	bewoners	78,6%	politiek/bestuur	73,3%
Oneens	29,1%	<i>Uitgesplitst:</i>	bewoners	14,3%	politiek/bestuur	26,7%
Geen mening	4,5%	<i>Uitgesplitst:</i>	bewoners	7,1%	anders	59,1%
					anders	39,4%
					anders	1,5%

groep wel en de andere niet aanspreekbaar is en dat het wenselijk is om het jongerenwerk erbij te betrekken. Iemand uit het Rottekwartier zegt dat het heel belangrijk is om jongeren overal bij te betrekken. Natuurlijk hebben ouders verantwoordelijkheid, maar als hun kinderen een jaar of twintig zijn, dan kunnen ze niet veel meer doen.

Opvallend is dat een grote meerderheid van bewoners, politici en bestuurders voorstander is van jongeren aan tafel, terwijl de professionals wel in meerderheid voor zijn, maar er toch gemiddeld duidelijk minder fiducie in hebben.

Stelling over vrijuit praten

De tweede stelling luidt: **Alles wat je zegt, kan morgen tegen je gebruikt worden.**

Ria en Lisette verdedigen de stelling. Je praat niet echt vrijuit, want morgen kun je er mee om je oren geslagen worden. Het gaat om vertrouwen. Als je mensen één op één spreekt, hoef je minder bang te zijn voor de gevolgen.

Mia en Martha leveren weer de tegenargumenten. De spelregels worden uitgelegd en er is een gespreksleider. Kritiek wordt niet op de man gespeeld. Het gaat over een thema. Bewoners durven zich best bloot te geven.

Als je naar elkaar luistert, dan schept dat vertrouwen.

De voorstanders: Je kunt beter per flat in gesprek gaan. Je weet wat er speelt. We moeten op elkaar letten om mishandeling en terreur te voorkomen.

De tegenstanders: Je hoeft niet bang te zijn voor de gevolgen, want mensen leggen niet hun hele hebben en houwen op tafel. Je moet ook oefenen. Je kunt niet verwachten dat het in één keer goed gaat.

De zaal reageert

Reacties uit de zaal. Vertrouwen moet je opbouwen. Je moet klein beginnen, bij een flat. Wij worden erop aangesproken als afspraken niet nagekomen worden. Het is belangrijk dat de deelgemeente vierkant achter ons staat. Met rugdekking wil ik wel meedoen. In het Rottekwartier is nog een traditionele buurt te vinden, waar mensen naar elkaar omkijken en als dat nodig is elkaars hand uitlaten. Iemand uit Hoogvliet vindt dat mensen te snel met een oordeel klaar staan. Als jongeren brutaal zijn, probeer dan eerst eens uit te zoeken hoe het zit, voordat je een oordeel hebt.

Tweede ronde over nabuurschap

Na het toetje begint de tweede ronde. Wat is goed nabuurschap? Hoe ver gaat dat? Waar zijn de grenzen? Waar begint de betutting? Met nieuwe stellingen wordt over deze vragen gedebatteerd.

Stelling over buren als vrienden

Stelling 1 van de tweede ronde luidt: **Goede buren behandelen elkaar niet als vrienden.**

Een lastige stelling, vanwege het woordje 'niet'. Het panel bestaat weer uit twee mensen die de stelling moeten verdedigen en twee tegenstanders. Zuhal Groevenstein en Carla van Leer zijn voorstanders. Sukran Bostanci en Maikel Pierau zijn er tegen. Sukran: Buren zijn je vrienden niet. Houd afstand. Tegen vrienden kun je alles zeggen. Tegen buren niet, want dan weet meteen de hele buurt het.

Zuhal: Als je goede buren hebt, kun je daar best vrienden aan overhouden. Je moet samen een balans vinden.

Maikel: Als je te veel met je buren doet, kun je ze in verlegenheid brengen. Kom je te dichtbij, dan kan er onenigheid ontstaan. Ook moet je oppassen voor roddelen.

Carla: Je kunt best vrienden zijn. Het is prettig als je buurman je bijvoorbeeld met een kind naar het ziekenhuis brengt. Je hoeft niet alles van elkaar te weten, maar dat geldt ook voor vrienden.

De zaal reageert

Ook de meningen in de zaal zijn verdeeld. Het gaat om grenzen en de balans tussen afstand en nabijheid. Iemand in Noord heeft een buurman die een vader is voor haar en een opa voor haar kinderen. Het kan dus zelfs nog verder gaan dan vriendschap.

De stemming maakt duidelijk dat voor de bewoners nabuurschap en vriendschap dichter bij elkaar liggen dan voor de politici en professionals.

Eens	23,8%	<i>Uitgesplitst:</i>	bewoners 17,8%	politiek/bestuur	18,2%	anders	25,0%
Oneens	63,9%	<i>Uitgesplitst:</i>	bewoners 73,3%	politiek/bestuur	72,7%	anders	57,1%
Geen mening	12,3%	<i>Uitgesplitst:</i>	bewoners 8,9%	politiek/bestuur	9,1%	anders	17,9%

**Laura de Haan,
opbouwwerkster**

Goeie buren kunnen wel degelijk vrienden worden. Je hoeft natuurlijk niet met iedereen even goede vrienden te worden, en dat kan ook niet. Maar in sommige gevallen kan goed nabuurschap tot iets heel moois leiden. Mijn oude buurman is nu mijn vriendje. We wonen inmiddels samen. Romantisch hè?

Stelling over kinderen

Stelling 2 van deze ronde luidt: **Goede buren spreken andermans kinderen aan.**

Carla geeft argumenten voor. Fijn dat er sociale controle is als ouders niet in de buurt zijn. Als kinderen weten dat er op ze gelet wordt, zal het beter gaan in de straat.

Maikel: De ouders zijn verantwoordelijk. Zij hebben het kroost gekregen. Geef kinderen de ruimte. Laat andermans kinderen in hun waarde. Je bent geen politieagent.

Sukran: Ik ga ervan uit dat de buurman mijn kinderen aanspreekt en mij ook, als ik 's avonds thuis kom. Kinderen mogen de ruimte, maar dat betekent niet dat ze blikjes

op straat mogen gooien. Doe er wat aan! Zuhal: Ik ben tegen. Laat ouders wat minder gaan werken. Breng kinderen thuis respect bij.

De zaal reageert

Reacties uit de zaal. Een bewoner uit Noord vindt het vanzelfsprekend om kinderen aan te spreken. Hij belt zelfs de vader, als er iets aan de hand is. Een paar mensen zijn het met hem eens dat het goed is om ouders op de hoogte te stellen. Alleen heeft iemand anders uit Noord ervaren dat ouders zich er niets van aantrekken. Een vrouw uit Delfshaven gaat altijd met kinderen in gesprek, bijvoorbeeld als ze elkaar pesten. De ouders bedankten haar daar eens voor. Een bewoner uit IJsselmonde benadrukt dat je kinderen altijd met humor aan moet spreken. Met humor kom je een eind. Iemand uit Hoogvliet zegt: "Als een kind in de sloot valt, dan verwachten ze dat je het eruit haalt. Dan heb je ook het recht om een kind aan te spreken op ongewenst gedrag."

Een overgrote meerderheid blijkt voorstander van de stelling.

Khadija Abbou, bewoonster Vriendenlaan:

In onze buurt wonen veel kinderen. Als ik een van hen iets verkeerd zie doen, spreek ik hem er zeker op aan en ook de ouders. Toch vind ik dat ouders er niet vanzelfsprekend van uit moeten gaan dat buren dat doen. Het moet wel uit de buren zelf komen.

Stelling over de overheid

De derde stelling luidt: **Goede buren kunnen zonder (deel)gemeente.**

Het bewonerspanel komt voor de laatste keer in actie. Zuhal: Doe samen je ding. Steek zelf je handen uit de mouwen en spreek elkaar aan op de verantwoordelijkheid.

Sukran: Zonder deelgemeente beginnen we niet veel. We hebben geld nodig, politie en Roteb. De deelgemeente hoort daarbij.

Maikel: We moeten zelf in dialoog. De deelgemeente hoeft niet. Het is extra belastinggeld en dat moeten wij betalen.

Carla: De straat is niet je eigendom. Je hebt vergunningen nodig als je iets wilt organiseren. Het is leuk als de deelgemeente weet waar je mee bezig bent. Je mag er best trots op zijn.

De zaal reageert

Reacties uit de zaal. Vroeger had je straatverenigingen, normen en waarden. Zo moet het weer worden. Goede buren hebben de deelgemeente niet nodig, maar buren wel. Een bewoner uit Feijenoord memoreert een poepactiedag die zonder de Roteb niet gelukt was. Iemand zegt: "Als we samenwerken met de deelgemeente zijn we goed bezig. In Hoogvliet lukt dat." Iemand anders stelt dat de deelgemeente voor veiligheid en hygiëne keihard nodig is.

Een overgrote meerderheid vindt dat de (deel)gemeente niet gemist kan worden.

Goede buren spreken andermans kinderen aan

		Tweede ronde						
Eens	89,8%	<i>Uitgesplitst:</i>	bewoners	87,8%	politiek/bestuur	75,0%	anders	92,7%
Oneens	8,5%	<i>Uitgesplitst:</i>	bewoners	9,8%	politiek/bestuur	25,0%	anders	5,5%
Geen mening	1,7%	<i>Uitgesplitst:</i>	bewoners	2,4%			anders	1,8%

Anique Schelling, opbouwwerker Delfshaven:

Die stelling over de deelgemeente vond ik behoorlijk verrassend. Mensen klagen altijd maar dat ze er niets aan hebben en dat de deelgemeente alleen maar in de weg zit. Maar uit de stelling bleek dat ze zich er wel degelijk bewust van waren dat ze de deelgemeente hartstikke hard nodig hebben.

Slotdiscussie

Tot slot is het woord aan wethouder Rick Grashoff, dagelijks bestuurder Carlos Gonçalves van Delfshaven en onderzoeker Kees Fortuin, die veel over Opzoomeren heeft gepubliceerd. Kees Fortuin signaleert de geboorte van een nieuwe trend: als we problemen hebben, dan praten we erover. Hij kijkt op van de waarde die mensen hechten aan burencontact en pleit voor voorzichtigheid. Want, met vrienden heb je ook wel eens ruzie." Carlos Gonçalves vindt dat je per straat of per buurt en samen met de bewoners moet kijken hoe je nabuurschap invult. Het moet geen eenheidsworst worden. Rick Grashoff is deze avond vooral verrast dat zoveel mensen bereid zijn elkaar aan te spreken.

"Blijkbaar komen we terug van de doorge-

schoten individualisering." Hij constateert wel dat dialogen nodig blijven. Mensen en straten veranderen immers. Grashoff belooft hoe dan ook een vervolg op de dialogen: "Aan het eind van de serie kom ik bij u terug."

Cartoons

Voordat iedereen een glasje ten afscheid gaat drinken, brengt tekenaar Gideon Borman de zaal nog aan het lachen. Hij toont een serie cartoons, waarin de inhoud van het debat aansprekend is weergegeven. Gedurende de hele avond heeft hij er aan gewerkt. Eén voorbeeld: "Verhuis jij, of verhuis ik?" zeggen buren die vriendschap hebben gesloten.

Wat vinden de deelnemers van de avond?
Enkele professionals klagen dat zij op deze avond slechts mochten luisteren. Uit de ingeleverde evaluatieformulieren blijkt dat de meeste bewoners het diner en het debat zeer gewaardeerd hebben. Men hoopt dat de Gemeente er een vervolg aan geeft. Een paar bewoners uit Charlois zijn bijzonder enthousiast. "Een goed idee, deze avond. Je krijgt ideeën van anderen en je doet nieuwe energie op. We hebben telefoonnummers uitgewisseld, want we willen er meer mee."

Hoe verder?

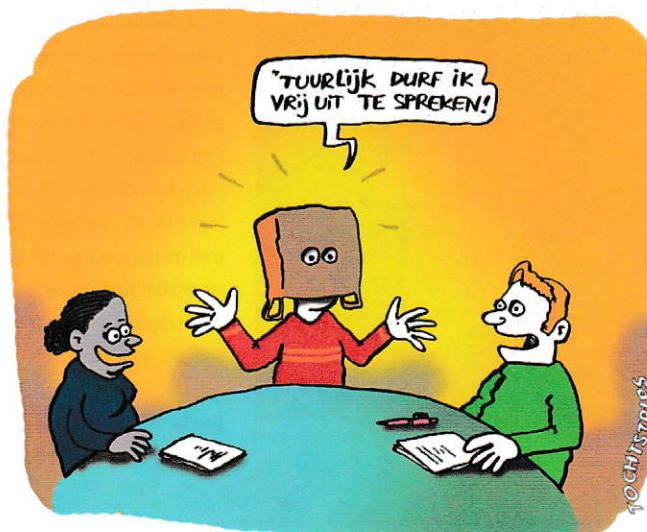
Vervolg straatdialogen

De bijeenkomst **Straten aan het Woord** maakte duidelijk dat straatdialogen vervolg kunnen worden. Daar is draagvlak voor, maar zonder voorwaarden gaat het niet. Voor een goed vervolg gelden drie voorwaarden. De **eerste** is dat in een straat een kwestie speelt die een dialoog tussen bewoners vergt – zonder 'urgentie' is een straatdialoog niet zinvol. Een dialoog om een dialoog heeft geen zin. De **tweede** voorwaarde is dat de werving goed moet zijn – de bewoners met verschillende meningen (of die zich verschillend gedragen in de straat) moeten aan tafel zitten. Anders is het geen echte dialoog en schiet het niet op. En de **derde** voorwaarde is dat de gespreksleiding goed is – zonder goede gespreksleiding leidt de dialoog niet tot resultaat. Deze drie voorwaarden laten zich zeker vervullen als ze vooraf maar duidelijk zijn meegegeven.

Vervolg dialogen in de stad

De straatdialogen zijn ook deel van een groter programma, **de Rotterdamse Dialogen 2009**. In november en december van dit jaar wordt dat programma afgerond. Het idee is dat 'de stad' dan zoveel mogelijk gelegenheid heeft gehad om onderling in gesprek te gaan. Dat gesprek over het stedelijk samenleven is nooit afgelopen. De ontwikkeling van de maatschappij werpt telkens nieuwe vragen op en de diversiteit aan mensen, verwachtingen en leefstijlen wordt niet kleiner, eerder groter. Dat betekent dynamiek en dus ook stof voor dialoog. De organisaties die betrokken zijn bij het dialoogprogramma zoeken naar een gezamenlijk programma om de dialoog in de stad voort te zetten en verder tot ontwikkeling te brengen. Wordt vervolgd.

**STRAATDIALOGEN:
ALLES WAT JE ZEGT
KAN MORGEN
TEGEN JE
WORDEN GEBRUIKT**

Goede buren behandelen elkaar niet als vrienden

uitslag

Eens	41,2%	Uitgesplitst:	bewoners 27,9%	politiek/bestuur	58,3%	anders	46,3%
Oneens	44,5%	Uitgesplitst:	bewoners 62,8%	politiek/bestuur	33,3%	anders	35,2%
Geen mening	14,3%	Uitgesplitst:	bewoners 9,3%	politiek/bestuur	8,3%	anders	18,5%

Tweede ronde

Kees Fortuin

Een nieuwe uitvinding

Burencontacten zijn kleine dingen, zo klein dat het bijna ondoenlijk zijn om ze vanaf de Coolsingel goed te zien. Als dat zo is moeten de buren maar naar de Coolsingel toe komen. Dat zal de filosofie geweest zijn achter de slotbijeenkomst in de Burgerzaal.

Groot is klein

De straatapak in Rotterdam is heel groot, niet omdat het om zulke gigantische projecten gaat, maar omdat kleine activiteiten voor en door buren zo ongelooflijk vaak voorkomen. Je weet dat buren spontaan erg veel met elkaar doen, dat blijkt uit meerdere onderzoeken. Maar er zijn ook meer dan 1800 straten die Opzomeren, dat is uniek. Als je zelf in een stad woont heb je dat vaak niet door, maar Opzomeren is deel gaan uitmaken van de

Rotterdamse lokale cultuur. Rotterdammers beschouwen het als iets van zichzelf en ze hechten er grote waarde aan. Ze vinden het de beste manier om je leefomgeving en het overheidsbeleid te beïnvloeden.

Tel je zegeningen

De straatdialogen breiden de mogelijkheden weer uit. Opzoomer is meer doen, de straatdialogen is meer praten. Een gesprek tussen buren over kwesties die in de straat spelen. Dat is moeilijk, vooral als 'de kwestie' ook aan tafel zit. De mensen die bij de slotbijeenkomst aanwezig waren, dat waren de mensen die dat gesprek ook aangaan. Dat maakte de slotbijeenkomst zo waardevol: dit zijn de mensen die daadwerkelijk met hun buren in gesprek gaan als er iets speelt, die willen dat jongeren erbij zijn als je het over ze hebt. Dit zijn de mensen waar je het

als stad van moet hebben. En die mensen komen naar de Coolsingel als je ze uitnodigt. Ze willen niet alleen met de buren in gesprek gaan, maar ze willen ook op de Coolsingel vertellen wat hun bevindingen zijn. Tel je zegeningen! Dit is het kapitaal van de stad. En zij zien de straatdialogen als een verrijking. Dat vind ik bijzonder. Daarmee stellen ze een norm: als je een probleem hebt met elkaar dan heb je het er over. En de straatdialogen zijn daarvoor een nieuwe vorm. Steden zijn de plek waar nieuwe uitvindingen gedaan worden. Stel je voor dat de straatdialogen net zo zeer deel gaan uitmaken van de Rotterdamse cultuur als Opzomeren. Dan was de slotbijeenkomst het moment dat er een nieuwe uitvinding gedaan is. Voor mij voelde het zo.

uitslag

Goede buren kunnen zonder (deel)gemeente

Eens	27,5%	<i>Uitgesplitst:</i>	bewoners 18,6%	politiek/bestuur	16,7%	anders	37,5%
Oneens	70,0%	<i>Uitgesplitst:</i>	bewoners 76,7%	politiek/bestuur	83,3%	anders	60,7%
Geen mening	2,5%	<i>Uitgesplitst:</i>	bewoners 4,7%			anders	1,8%

Tweede ronde

Herman Meijer

Twee bijzondere uitkomsten

De slotbijeenkomst in de Burgerzaal had een feestelijk karakter. Er werd iets gevierd. Wat er werd gevierd bleek bij de stemming over de stelling: goede buren behandelen elkaar niet als vrienden. Door de aanwezige actieve bewoners werd deze stelling met 63 procent tegen afgewezen: goede buren behandelen elkaar wel als vrienden. Hoewel de voorafgaande discussie afdoende duidelijk maakte wat het verschil is tussen nabuurschap en vriendschap besloot de zaal dus anders. Het verschil in uitslag tussen bewoners, politici (meerderheid eens) en anderen (bijna de helft eens) onderstreept nog eens hoezeer juist actieve bewoners belang hechten aan vriendschappelijke relaties met buren. In de discussie werden veel feitelijke voorbeelden van zulke relaties genoemd. Buren als vrienden. Wie dat heeft bereikt heeft iets te vieren, zoveel maakte de bijeenkomst wel duidelijk.

Grenzen en vertrouwen

De slotbijeenkomst had ook een verkennend karakter: hoever willen we gaan? Als het aan de deelnemers van deze avond ligt luidt het antwoord: best ver. Dat laat zich aflezen aan de stemming over de stelling goede buren spreken andermans kinderen aan. Ook hier weer de actieve bewoners aan kop met een percentage voor van 88 procent. Dus deze mensen twijfelen er niet aan dat kinderen in de openbare ruimte ook als deelnemers aan

het openbare leven mogen worden behandeld. Daar wordt door sommige ouders wel anders over gedacht. Beroemd is het voorbeeld van André Hazes die een medepassagier in het vliegtuig, die zijn in het gangpad klierende zoontje corrigeerde, een knal voor z'n kanis gaf. Kinderen worden door zulke ouders als privébezit beschouwd waar je niet aan mag komen, ook als die kinderen niet bepaald van respect voor de ruimte van anderen blijkt geven. De overweldigende meerderheid voor deze stelling geeft aan wat er met goed nabuurschap op het spel staat. Het gaat om de sfeer in de straat, maar het gaat ook om een zorgzame omgeving voor opgroeiende kinderen. Het gaat om grenzen stellen aan privégedrag dat de openbare sfeer geweld aandoet. Maar het gaat ook om vertrouwen dat buren in elkaar mogen hebben. Waar anderen zijn die ook opletten is het makkelijker om je kinderen de ruimte te geven. En het leert je kinderen met die anderen rekening te houden. Het gaat dus al met al in deze stelling ook om gedeelde verantwoordelijkheid.

Blij gevoel

Ik ging met een blij gevoel uit het stadhuis vandaan. Als we in Rotterdam zulke optimistische bewoners met zoveel hart voor nabuurschap hebben, dan hoeven we niet in te zitten over het veelbesproken verval van waarden en normen.

Kinderen een lust en een last in de Horsten Nog geen oplossing, maar wél een dialoog!

Ze stonden lijnrecht tegenover elkaar de bewoners van de Horsten in de deelgemeente Charlois. Het ene kamp wil gewoon een fijne voetbalplek voor de kinderen en het andere kamp is het eeuwige geschreeuw en de ballen tegen de ruiten meer dan zat. Probeer daar maar eens uit te komen.

Met kinderen en zonder kinderen

De opkomst bij de straatdialoog was hoog. Maar liefst veertien bewoners van beide 'kampen' waren aangeschoven om de strijd bij voor eens en voor altijd te begraven. Zou het lukken? "Het waren echt de gezinnen met kinderen tegen de kinderlozen en mensen met kinderen die nog te klein zijn om te voetballen", vertelt Thea Laurens, die zelf bij het 'kinderkamp' hoort. "Op zich begrijp ik hun bezwaren wel. Natuurlijk is het niet prettig als je net lekker in je tuintje zit en er wordt weer een bal over de schutting geschopt. Aan de andere kant weten ze dat dit een kinderlijke buurt is. Kinderen spelen nu eenmaal graag. Het is gewoon ontzettend jammer dat wij zelf geen speelplek voor de deur hebben.

Dan zou er uiteraard geen probleem zijn." Buurvrouw Tineke Geurts van de Luderhorst is het daar niet helemaal mee eens: "Er is genoeg speelplek in de buurt. Hier in de straat is zelfs een prachtig pleintje aangelegd met allemaal mooie toestellen en genoeg ruimte om een balletje te trappen. Waarom moet dat dan uitgerekend hier voor de deur?"

Tijd om naar elkaar te luisteren

Een lastige kwestie waar de bewoners in de straatdialoog een oplossing voor hoopten te vinden. "Een goede manier om dingen te bespreken, zo'n dialoog", vindt Thea. "Eindelijk was er eens tijd om over en weer naar elkaar te luisteren. En dat hebben we dan ook gedaan. Wat dat betreft is er zeker een

eerste stap gezet." Ook buurvrouw Carola van der Burg van de Leeuwenhorst is enthousiast. "Ik kende mijn buren alleen maar van gedag zeggen in de straat. Zo'n dialoog maakt het allemaal toch wat minder anoniem. Van één buurman mocht ik zelfs zijn tent lenen om te kamperen. Geweldig toch?"

Meer dan problemen

Hoewel de voetbalkwestie dus nog niet is opgelost, delen de bewoners van de Horsten dankzij de dialoog inmiddels veel meer dan alleen maar problemen. "Over een paar jaar zijn hun kinderen wat groter en willen ze ook gewoon lekker voetballen voor de deur", besluit Thea. "De tijd zal het leren."

Alles over de Straatdialogen

Een straatdialoog is een gesprek over een kwestie in de straat, bijvoorbeeld over speleende kinderen of het onderlinge contacten tussen bewoners van verschillende culturen. Aan een straatdialoog nemen acht tot twaalf bewoners en een gespreksleider deel. Het is geen debat, discussie of klachtnspreekuur. Het gaat er niet om wie er gelijk heeft. Het gaat er om dat bewoners elkaar leren kennen en verschillen leren begrijpen. Een straatdialoog is bedoeld als stimulans om goede buren van elkaar te worden en om samen te werken aan een leefbare straat. Het is een aanvulling op het Opzoomeren en Mensen maken de Stad (straatafspraken).

Hoeveel

117 straatdialogen, waarbij 150 straten waren betrokken.

Waar

Feijenoord, Charlois, Noord, IJsselmonde, Hoogvliet en Delfshaven.

Wie

De straatdialogen zijn een onderdeel van het dialoogprogramma van de Gemeente Rotterdam. Deelnemende deelgemeenten gaven opdracht tot de organisatie van straatdialogen in hun gebied. Opbouwwerkers zorgden voor de werving van deelnemers. Opzoomer Mee zorgde voor de ondersteuning: adviezen, methodiek, training gespreksleiders en de stedelijke afsluiting in de Burgerzaal.

Wat

De top 6 van de thema's van de straatdialogen

1. Kinderen

Zoals: toezicht op spelende kinderen, ben je als ouder ook verantwoordelijk voor de kinderen van andere bewoners, oudere kinderen die jongere kinderen van de speelplaats verdringen en toezicht en veiligheid op speelplaatsen

2. Vervuiling

Zoals: vuilnis dat naast de containers wordt geplaatst, de hondenpoep in de straat en de dienstverlening van ROTEB.

3. De bewoner als burger

Zoals: uitwisselen van goede en slechte ervaringen met de (deel)-gemeente en hoe zorg je dat de (deel)gemeente naar je luistert en op je reageert.

4. Overlastgevende huishoudens

Zoals: stoom afblazen, kijken wat je zelf eraan kunt doen en welke instantie je kunt inschakelen.

5. Jong en Oud

Zoals: Het gedrag van jongeren in de straat en jongeren en ouderen die ervaringen en meningen uitwisselen

6. Leefstijlen in de straat

Zoals: kennismaken, ontmoeten en besprekking van problemen die te maken hebben met verschil in leefstijl, bijvoorbeeld: het wel/niet meedoen aan straatactiviteiten of verschillen in woongedrag.

Rotterdamse Dialogen 2009

Straten aan het woord

Top en Flop van een Straatdialoog

Top

- Iedereen die betrokken is bij het thema zit aan tafel
- Iedereen kan uitpraten en luistert naar elkaar
- Begrip krijgen van verschillen tussen bewoners en van de situatie in de straat

Flop

- Het gesprek blijft te algemeen, gaat niet over een echte kwestie in de straat
- Praten over de ander, terwijl de ander niet aan tafel zit
- Alleen maar klagen